

se vse nasprotja pri nas lahko poravnala, ko bi se vsi narodni zastopniki le zadosti zavedali svojih narodnih dolžnosti. Potem bi se ne dogajali dogodki, kakor se sedaj, da Peter neče biti član kakega kluba, ker je v njem tudi Pavel, kateri se je jeden pot predrznil biti družega mnenja, nego je on. Vsakdo naj si misli, da morda tudi ni vse najbolje, kar se je porodilo v njegovi glavi, in naj čisla tudi mnenja drugih.

V deželni odbor je tudi res prišel mož, za katerega so glasovali Nemci, kakor smo že poprej mi pisali. Mi ne bomo preiskovali, kaka pogajanja mej Slovenci in Nemci so se poprej vršila, a le to rečemo, da bi bili bolj veseli, ko bi se Slovenci bili sporazumeli za kacega kandidata. Ne sme se pa iz tega sklepati, da smo mi osebni nasprotniki novega deželnega odbornika. Nikakor ne, mi ga poznamo kot vse časti vrednega moža in čist značaj; le želimo, da bi delovanje njegovo bilo deželi in pa našemu narodu v korist. Le to se bojimo, da je mož malo premehke nravi in se bode dal vplivati raznim vplivom. Morda se motimo, in le želimo, da bi se. Ko bi se naša bojazen potrdila, bi morda za Slovence ne bilo dobro, ker v deželnem odboru bi utegnili zavladati neka čudna sapa. Pomisliti je treba, da je gospod deželni glavar tudi v kaj prijaznih razmerah z Nemci. Mi ne rečemo, da se strinja z njih nazori, — Bog varuj — da celo to znamo dobro ceniti, da je on baš takrat prvokrat kandidiral za deželni zbor, ko se je nam bilo celo v kmetskih občinah boriti proti nemškim kandidatom v osebah okrajnih glavarjev. Ali tajiti se pa tudi ne da, da se vsakdo polagoma navzame malo tistih nazorov, katerih so ljudje, s katerimi občuje. Zaradi tega mi rečemo, da želimo, da bi nov deželni odbornik pokazal, da je mož neizprosljiv, mož jeklen. Tisti gospodje, kateri so se tu pa tam pogajali z Nemci, naj nikar ne mislijo, da za storjene zasluge Nemci ne bodo zahtevali protiuslug in težko jih bode jim odreči, zakaj ni vselej lahko pokazati se nehvaležnega.

Jedenkrat so bila že nasprotja na Kranjskem prišla tako daleč kakor so sedaj. Tedaj se je od jedne strani razlegal krik: „Ljubši je nam „pošten Nemec“ nego klerikalec“, od druge pa: „Ljubši je nam „pošten Nemec“ nego slovenski liberalec.“ Ali žal delovanje je pa pokazalo, da so mnogi pod tem poštenim Nemcem mislili si nemškutarja. Posledica temu boju je pa bila, da pri državno-zborski in deželnozborski volitvi na Kranjskem v vseh mestih zmagali nemškutarji, celo jeden okraj kmetskih občin je odposlal v državni zbor pokojnega Dežmana, v deželni zbor pa tudi jeden kmetski okraj jednega nemškutarskega okrajnega glavarja. Kranjski deželni zbor je dobil nemško večino. Na Goriškem je v slovenskem delu dežele zmagal pri državnozborskih volitvah nemškutar. Bojimo se, da bi sedanji razpori ne imeli jednako žalostnih posledic. Bratenje z Nemci ne more imeti dobrega sadu. S tem se tudi le razširja razpor mej Slovenci in gospodje, ki sedaj sejejo veter, naj gledajo, da ne bodo želi viharja.

Politični pregled.

Deželni zbori so se zaključili skoro vsi so minoli teden zborovanje, le dolenje-avstrijski in češki sta se zborovala tudi prve dni tega tedna. Bukovinski, ki je bil razpuščen, in je na novo voljen, snide se pa po veliki noči v kratko zasedanje, da dovoli začasni budget. Redno zborovanje bode pa imel še le po letu.

Delegaciji. — Skupna ministerstva že pripravljajo proračun za bodoče leto, kateri se predloži delegacijama. Konec tega meseca bodo ministerska posvetovanja o tem proračunu. Delegaciji se snideta koncem maja in bode ta zborovali skoro ves junij in sicer v Budimpešti.

Tirolsko. — Italijanska pasivna opozicija baje ne bode ostala brez uspeha. Kakor se od vladne strani zagotavlja, bode se v prihodnjem zasedanju tirolskemu deželnemu zboru predložile nekatere predloge v prid Italijanov. Deželni zbor se ne bode razdelil, ali deželni šolski svet, deželni odbor in politična oblastva se bodo tako prestrojila, da bode ustrezno vsaj nekaterim željam Italijanov. Kdaj pač pridejo štajerski in koroški Slovenci na vrsto, da se bode tudi zanje kaj storilo?

Francija. — Preiskava proti priprtim anarhistom je že končana. Glavna obravnava prične se dne 25. t. m. Ravachol ki je rodod Prus in je njegovo pravo ime Königstein, je nasproti preiskovalnemu sodniku naglašal, da se nobenega djanja ne kesa, pač pa da mu je žal, da se je dal tako neumno policiji vjeti. Pri atentatu v Rue de Clichy je rekel, da je bil celo navzoč, ko so že ljudje vkup hiteli in se je celo pohvalil, da je rešilni družbi pomagal pri delu, pa da je vsled velikega vpitja in strahu ponesrečenih odšel, ker ga je silil smeh. — Mathieu-a še niso dobili. — V Toulon-u je bilo zadnje štiri noči več požarov in pogoreli sta tudi dve hiši, v katerih so stanovali sodnijski uradniki. Sumi se, da so anarhisti zanetili ogenj. — V Parizu sešel se je te dni posebni odsek za demonstracije v dan 1. maja in je ukrenil, da se oblastva ne bodo prosila za dovoljenje za shode, da bode ta dan v Parizu eden edin mejnarodni shod, zvečer pa samo korporativni sestanki. Po ulicah se ne bode demonstrovalo.

Srbija. — Srbska skupščina vsprejela je predlog, da se trgovinska pogodba z Avstro-Ogersko podaljša do 1. januarja 1893. Pri tej priliki naglašal je posl. Gjurič, da je ta trgovinska pogodba za Srbijo škodljiva. Srbija bila je vedno dobra soseda Avstrije, ta ima sedaj priložnost, da Srbiji izkaže svojo hvaležnost in ž njo sklene take pogodbe, ki bodo pospeševale blagostanje dežele. Ko bi se pa Avstrija ne hotela odzvati in Srbiji nič na ljubo storiti, tedaj naj se pogodbe ne sklenejo, kajti srbski narod je pripravljen za vsako žrtev v prid narodno-gospodarskega obstanka.

Rusija. — O ministru vnanih reči pl. Giers-u, kateri že dlje časa boleha se poroča, da se mu stanje vedno slabša. — Finančni minister Višnegradski je tudi nevarno zbolel. Pravi se, da je njegovo stanje jako opasno in da skoraj ni upanja, da še okreva. Smrt njegova bi bila velika zguba za Rusijo posebno v sedanjem kritičnem položaju. Pa tudi druge velevlasti bi Višnegradskega močno pogrešale. Neki nemški list pravi, da je izmed vseh ruskih državnikov Višnegradski najprevidnejši in najpravičnejši, tudi ni tako tesnosrčen, da bi se ne moglo z njim resno obravnavati v kaki svetovni stvari. Isti list pravi, da ravno zdaj, ko so se baje jela pogajanja za trgovinsko zvezo mej Rusijo in Nemčijo bi bilo Višnegradskega jako škoda, kajti smelo se trdi, da bi ta pogajanja z njegovo smrtjo bila takoj zopet pokopana. — Te dni se je objavil carski ukaz, da se izda za 16 1/2 milijona rubljev novih državnih bankovcev.

Španija. — Anarhisti so ministerskemu predsedniku Canovas-u in mnogim konserativnim poslancem zapretili s smrtjo, ako bodo kazenski zakon glede atentatov poosttrili.

Strah pred anarhisti je velik; poslancev se komaj polovica vdeležuje sej, nekateri so kar Madrid zapustili. Policija dela pridno, toda brez pravega uspeha. V Barceloni hoteli so jih 117 zapreti, toda tički so zvedeli prej, kaj jih čaka, in odkurili so še o pravem času. Javna poslopja v Madridu so vsa s stražami obdana.

Obrtnija.

O brušenji in likanji.

(Dalje in konec.)

Kedar brusimo v veliki meri, nam goni posebni stroj kamenito, leseno ali pa kovinsko pločo, ki predmete jako točno in hitro ogladi. Taki brusi imajo včasih do 3 metre v premeru ter se vrté zelo hitro. Brus s premerom 75—150 centimetrov se navadno 600—800krat v v jedni minuti zavrti, če mu je pa premer 100—200 centimetrov, se naj zavrti 100—200krat v jedni minuti. Brusi, s katerimi brusijo šivanke, se vrte tako hitro, da napravi jedna točka njihovega površja v jedni sekundi 30—45 metrov dolgo pot.

V novejšem času opuščajo natorne bruse bolj in bolj ter rajše segajo po umetnih smirekovih pločah (Schmiregelscheiben), ki so dosti vztrajnejše, jednako-mirnejše in pripravnejše za vsakovrstno brušenje. Goni jih stružnica ali pa posebna mašina z veliko hitrostjo. Da se hladé, kaplja nanje voda, a časih brusimo tudi na suhem. Posebnega priporočila vredne so elastične smirekove ploče, ki se vsled toplote, nastale pri brušenju, malo omeče in vsled tega popolnoma priležijo predmetu. Rabijo v prvi vrsti kovačem, ključarjem, izdelovalcem nožev, kirurških instrumentov in sploh pri kovinskih obrtih. Zmiraj pa je treba pri večjih brusih, naj bodo uže iz te ali one tvarine, paziti, da se ne razleté. Veliko nesreč se pripeti leto za letom vsled tega. Brus se neznansko hitro vrti in ako se razleti, je učinek posameznih kosov strahovit, kajti kakor krogle iz topa prebijejo in uničijo vse, kar zadenejo. Zato predpisujejo postavna določila posebne varnostne naredbe za take bruse — se ve, najboljši sredstvo zoper nesrečo je previdnost in skrbnost delavčeva. Kjerkoli pridejo mašine v poštev, tam se brezbržnost in lahkomišelnost najhuje maščuje.

Obrtnijske raznoterosti.

Nov način pritrdjevanja gumb. Kako hitro in v nepravem času se odtrga gumba pri obleki — to ve vsakdo in vsakdo se je uže jezil nad to malo stvarjo, ki dela toliko neprilike, ako se loči od mesta, kamor je bila prišita. A vsaka stvar napreduje in tudi nagajivosti gumb začinja biti zadnja ura. B. Winkler v Berki na Nemškem je te dni vzel patent na novo vrsto gumb, katere lahko vsak pritrdi na hlače ali na drugo obleko brez niti in brez živjanja. Nova gumba je iz tiskane kovine. Iz sredine ji molé 4 jezički, katere treba vtakniti skozi blago. Nanje se vtakne mala, prevrtana kovinska pločica, potem se pa jezički čez njo zakrivé in s kladivom pritrdijo tesno na pločico. Taka gumba se nikdar ne odtrga,

dokler se drži blago skupaj. No, ko pa dobé hlače luknjo, so tudi gumba dovišile svojo nalogo! Nova iznajdba je posebno pripravna za samce, katerim delajo gumba, kakor je znano, največje preglavice.

Tlak iz probkovine. V Londonu poskušajo nove sorte tlak, ki sestoji iz zmesi asfalta in probkovine (kork). Oboje je stisneno v obliko opeke in polaga se kakor opeka. Novi material je elastičen in vsled tega silno prijeten za hojo. Človeku se zdi, kakor bi hodil po kaki salonski preprogi. Tudi konji stopajo dobro in varno po probkovem tlaku, voz pa skorej nič ne ropota. Sedaj imajo jedno cesto (Liverpoolsko cesto) pokrito s takim tlakom in veščaki trdijo, da se bode poskušnja izvrstno obnesla.

Velikansko povečevalno steklo. Monakovska tvrdka Poeller bode na svetovni razstavi v Čikagi izločilo velikanski mikroskop, ki poveča tvarine 11 tisočkrat. Ako pa vtaknejo predmete v vazelin, ter jih razsvetlé z električno lučjo, močno kakor 11 tisoč sveč, je povečanje celo 16 tisočkratno. Povečane tvarine vidijo gledalci na velikanskem belem zastoru. Znani jesihovi črvčki, katere prosto oko komaj zapazi, se vidijo na tem zastoru kakor 30 metrov dolge kače in najfineja moka je podobna grobemu prodovju!

Vodna sila pri žagah. Pri nas imajo večinoma žage z jednim samim listom. A primeroma dokaj ceneje dela žaga, ki ima vpreženih več žag (listov) jedna poleg druge, tako da ob jednem več desk iz bruna vrežejo. Ako so vprežene

4 žage (listi), treba 6.9 konjskih sil:

pri 6 listih	7.0	"	"
" 11 "	7.3	"	"
" 12 "	10.8	"	"
" 15 "	10.3	"	"
" 18 "	13.8	"	"

Iz tega je razvidno, da porabimo pri 18 žagah le še jedenkrat toliko silo kakor pri 4 žagah. Skušnja nas nadalje uči, da se najbolje shaja z 12 listi; tedaj je poraba sile in dobljeni uspeh najugodnejši.

Kmetijstvo.

Prezimljenje čebel.

V novembru ni vselej vreme tako ugodno, da bi čebele še mogle na pašo. Ob lepih dnevih jih vidiš letati pred ulnjakom in sicer največ zaradi tega, da se sčistijo. To je vsekako dobro, kajti čim dalje čebele jeseni letajo iz panjev, tem dalje bodo pomladi mogle obstati, ne da bi izletele. Če čebele iz kakega panja ob lepih dnevih ne hoté več letati, dočim iz sosednjih panjev še pridno letajo, naj se tolče na panj, diha v izhodno luknjo, ali pa brizga v panj gorek med, da se pripravijo, da še izleté. V hladnem vremenu se seveda to mora opustiti, ker zunaj mnogo čebel od hlada otrpne in pogine.

Če pa v novembru že nastopi mraz, pa mora biti čebelarju prva skrb, kako da panje zavaruje pred mrazom. Čebele vedno oddajajo od sebe gorkoto in bi morale hitro otrpneti, da same ne proizvajajo vedno nove gorkote. Gorkoto pa dobivajo od sopenja in pa od vživanja medu. Čim bolj pride mraz v panj, temveč morajo čebele pojesti medu in tem hitreje morajo sopsti, da od mraza ne otrpnejo. Kdor misli, da čebele manj povžijejo, kakor je mrzlo, bode plačal svojo nevednost z zgubo čebel. Če po